

ADVOKATFIRMA
CHRISTIAN HARLANG

Østre Landsret, 7. afdeling
Bredgade 59
1260 København

J.nr. 600096

PROCESSKRIFT 7
(1. februar 2013)

i sagerne

(1)

c/o Advokatfirma Christian Harlang
Nytorv 5
1450 København K
(v/ advokat Christian Harlang)

og

(2)

(3)

(4)

(5)

(6)

alle c/o Advokatfirma Christian Harlang
Nytorv 5
1450 København K
(v/ advokat Christian Harlang)

og

(7)

(8)

(9)

alle c/o Advokatfirma Christian Harlang
Nytorv 5
1450 København K
(v/ *advokat Christian Harlang*)

samt

(10)

(11)

alle c/o Advokatfirma Christian Harlang
Nytorv 5
1450 København K
(v/*advokat Christian Harlang*)

mod

Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 42
1060 København K
(v/ *Kammeradvokaten v/ adv. Peter Biering*)

Sagsøgernes hidtidige processtof fastholdes. I øvrigt bemærkes følgende:

Dette processkrift afgives, idet sagsøgte dels i over et år har valgt ikke at efterkomme sagsøgernes opfordring til at oplyse om og fremlægge billed-/lyd-optagelser fra operation Green Desert d. 25. november 2004, som er i det sagsøgte Forsvarsministeriums besiddelse, og idet der dels er fremkommet nye oplysninger.

SUPPLERENDE SAGSFREMSTILLING:

Sagsøgte har pligt til at fremlægge sine billed- og lydoptagelser i nærværende sager, også efter almindelige forvaltningsretlige regler om aktindsigt, det offentligretlige legalitetsprincip, m.v.

I skrivelse af 23. januar 2012 (sagens bilag AC) blev det sagsøgte Forsvarsministerium opfordret til *"...hurtigt at tilsende sagsøgeren følgende oplysninger/materiale:*

- 1) *Om der i november 2004 var truffet bestemmelser af Forsvarskommandoen (og/eller instanser herunder) om billed-/lydoptagelser af militære aktioner, gældende inden for Basra-området?*
- 2) *Om der blev foretaget optagelser af den aktion af 25. november 2004, som sagen omhandler?*
- 3) *I bekræftende fald ønskes fuldstændig indsigt med alt henhørende under 1) og 2), inklusive vedkommende optagelser."*

Siden da har sagsøgte forsvarsministerium i strid med sandheden gentagne gange erklæret overfor Østre Landsret og overfor sagsøgerne, at sådanne optagelser ikke blev foretaget under operationen, da *"...der ikke var mulighed for at foretage foto- og videodokumentation..."*, jf. sagens bilag Z, s. 7. Der henvises til redegørelsen herfor i sagsøgernes processkrift 5 af 17. oktober 2012.

I processkrift 5 **opfordrede (15 - 17)** sagsøgerne endvidere forsvarsministeriet til følgende:

"Den ovenfor i Anders Koustrup Kærgaards erklæring nævnte film fra operation "Green Desert" dokumenterer, at:

- (1) *Den danske bataljon foretog filmoptagelser af operation "Green Desert".*
- (2) *Overgreb og mishandling af tilbageholdte irakere fandt sted under operationen.*
- (3) *De i operationen deltagende danske soldater ikke greb ind overfor overgrebene og mishandlingen.*

*Filmen fremlægges som sagens **bilag 39**.*

*Sagsøgte **opfordres (15)** til at oplyse om rigtigheden af hvert af de 3 ovenstående udsagn bestrides.*

...

*Sagsøgte **opfordres (16)** til at fremlægge kopi af bilag til befalingen for operation Green Desert, hvoraf fremgår fordeling af combat camera-materiel fra staben til underafdelingerne under operation Green Desert d. 25. november 2004.*

*Sagsøgte **opfordres (17)** endvidere til at fremlægge samtlige øvrige filmoptagelser foretaget under operation "Green Desert".*

Disse opfordringer har sagsøgte valgt indtil nu at ignorere, selv om det er af betydning for sagens afgørelse at dokumentere sagsøgtes overgreb på sagsøgerne, også i relation til den af sagsøgte fremførte forældelsesindsigelse.

Sidstnævnte ikke mindst fordi:

1. den for sagsøgerne invaliderende PTSD-lidelse m.v. er påført dem som følge af handlinger, som sagsøgte er ansvarlig for, og
2. sagsøgerne også efter deres uberettigede frihedsberøvelse for hovedpartens vedkommende fortsat måtte blive sammen med deres familier i Az Zubayr.

P.g.a. sagsøgtes hidtidige processuelle adfærd, som har været af en retsstridig og stærkt undvigende karakter, må sagsøgerne hermed anmode Østre Landsret om at pålægge sagsøgte at fremlægge de filmoptagelser, som det kan konstateres af sagens bilag 39 (den ene film fra operation "Green Desert") har været optaget under operation "Green Desert", jf. retsplejelovens §§ 298 og 339, stk. 3.

Nærværende processkrift indgives også med henblik på at gøre det klart for Østre Landsret, at man ved de engelske domstole er i stand til at opnå, at det engelske forsvarsministerium tilpligtes at fremlægge dokumenter og forevise film, som er optaget i forbindelse med de af engelske styrker foretagne eller biståede tilfangetagelser og afhøringer m.v. af fanger.

I modsætning til det hidtidige forløb i nærværende sager (indledt overfor det sagsøgte forsvarsministerium og ved danske domstole i september 2011) har tilsvarende statslige institutioner i Storbritannien altså vist sig i stand til, i hvert fald i nogen grad, at fremlægge det materiale, som notorisk også udarbejdes i forbindelse med forberedelse, udførelse og efterbehandling af omfattende, ressourcekrævende og (i værste fald) farlige missioner som operation "Green Desert".

Som det fremgår af notat af 25. januar 2013 fra det engelske advokatfirma Leigh Day & Co. (fremlægges som sagens **bilag 42**), s. 4, 4. og 5. afsnit, har det engelske forsvarsministerium i over 300 lignende tortursager givet adgang til deres billed- og lydoptagelser:

"A further court hearing, held in February 2011, resulted in the Claimants' legal team being allowed to view DVD/video and audio recording material of the Claimants' interrogations on MoD premises under strict conditions.

The receipt of disclosure proved pivotal to the claims and enabled both parties to assess the strengths and merits of the litigation."

Tillige fremlægges som sagens **bilag 43** Generic Order af 10. maj 2010, hvorved den engelske High Court of Justice, Queen's Bench Division, har pålagt det engelske forsvarsministerium at fremlægge billed- og lydoptagelser af de engelske sagsøgere (inklusive sådanne foretaget ved afhøring af samme), efterretningsrapporter, forhørsrapporter, m.v., af irakiske sagsøgere i England, jf. pålæggets pkt. 6, litra (a) til (f).

Som sagens **bilag 44** fremlægges Generic Order af 20. december 2010, hvorved det engelske forsvarsministerium bl.a. blev pålagt at fremlægge "...the highly classified documents from Defence Intelligence...", jf. pkt. 1.iii, fotografier og DVD-/videoptagelser af sagsøgere, jf. pkt. 3, m.v.

Det fremgår videre af artikel af 20. december 2012 i den engelske avis "The Guardian" (fremlægges som **bilag 45**), s. 2, 4. afsnit, at:

"The average payment to the 205 people who have made successful claims has been almost £70,000, including costs. The MoD says it is negotiating payments concerning a further 196 individuals."

Som det fremgår af artiklen, kan det altså i England også lade sig gøre for torturofre at opnå kompensation og den deri liggende anerkendelse af ansvar fra det pågældende forsvarsministeriums side.

Sagsøgte har også indtil videre ladet sagsøgernes opfordring nr. 13 og 14, fremsat i processkrift 4 af 31. august 2012, stå ubesvarede hen.

Sagsøgerne må nu på denne baggrund anmode Østre Landsret om at pålægge sagsøgte at forholde sig til opfordringerne, jf. retsplejelovens § 339.

Yderligere processtof forbeholdes.

København, d. 1. februar 2013

Christian Harlang

ADV.